

شورای عالی حوزه ی علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه النفيسه
شهرستان: اصفهان

تحقيق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

نحوه برخورد امام صادق (عليه السلام) با مدعیان مهدویت

استاد راهنما

سرکار خانم محبوبه پیمانی

استاد داور

جناب آقای انصاری تبار

محقق

فائزه بدیعان

۱۳۹۷

شورای عالی حوزه ی علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه النفيسه
شهرستان: اصفهان

تحقيق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

نحوه برخورد امام صادق (عليه السلام) با مدعیان مهدویت

استاد راهنما
سرکار خانم محبوبه پیمانی

استاد داور
جناب آقای انصاری تبار

محقق
فائزه بدیعیان

۱۳۹۷

بسمه تعالی

تحقیق پایانی با موضوع: **نحوه برخورد امام صادق (علیه السلام) با مدعیان مهدویت**

که توسط پژوهشگر محترم خانم: **فائزه بدیعیان**

برای دریافت دانشنامه سطح ۲ (کارشناسی) تدوین شده است، توسط هیأت داوران مورد ارزیابی

قرار گرفته و در تاریخ / / ۱۳۹۶، با کسب رتبه ی ..... پذیرفته شده است.

استاد راهنما: سرکارخانم محبوبه پیمانی

استاد داور: جناب آقای انصاری تبار

مدرسه علمیه: نفیسه

شهرستان: اصفهان

امضای دبیر شورای پژوهش

تحمیدیه

ستایش خداوندی را که اوّل است بی آن که پیش از او اوّلی باشد، و آخر است بی آن که پس از وی آخری باشد. خدایی که چشم بینندگان از دیدن او ناتوان و اندیشه‌ی وصف‌کنندگان از توصیف او درمانده می‌باشد. سپاس خداوند را، به آن گونه که مقرب‌ترین فرشتگانِ آستان الهی و گرامی‌ترین آفریدگان او و پسندیده‌ترین ستایشگران درگاه او، وی را ستوده‌اند.

فهرست منابع

*قرآن کریم

کتب فارسی

۱. اسحاقیان، جواد، اشباح انحراف؛ بررسی انحرافات تفسیری جریان های مدعی مربوط به مهدویت در تاریخ معاصر، قم، نشر بنیاد فرهنگی مهدی موعود، ۱۳۹۲.
۲. الهامی، داوود، امام صادق (علیه السلام) و حفظ آرمان اساسی تشیع، بی جا، نشر درس هایی از مکتب اسلام، ۱۳۷۱.
۳. برنجکار، رضا، آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی، چاپ بیست و دوم، قم، نشر کتاب طه، ۱۳۹۵.
۴. پیشوایی، مهدی، سیره پیشوایان، چاپ بیست و دوم، قم، موسسه امام صادق (علیه السلام)، ۱۳۸۸ ش.
۵. تونه ای، مجتبی، فرهنگ الفبایی مهدویت، چاپ یازدهم، موسسه انتشارات میراث ماندگار، قم، ۱۳۸۸.
۶. جمعی از مولفان، تاریخ تشیع؛ دوره حضور امامان معصوم، چاپ چهارم، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۸۶.
۷. جمعی از مولفان، نگین آفرینش، جلد دوم، چاپ اول، قم، بنیاد فرهنگی مهدی موعود، ۱۳۹۲.
۸. جمعی از نویسندگان، دانشنامه مهدویت و امام زمان، بی جا، نشر پایگاه تخصصی عاشورا، بی تا.
۹. حسینی دشتی، مصطفی، معارف و معاریف (دایره المعارف جامع اسلامی)، ج ۳، ویرایش چهارم، چاپ اول، تهران، موسسه فرهنگی آرایه، ۱۳۸۵ ش.
۱۰. سلیمیان، خدامراد، درسنامه مهدویت، چاپ پنجم، قم، بنیاد فرهنگی مهدی موعود، ۱۳۸۸.

۱۱. -----، فرهنگ نامه مهدویت، چاپ دوم، تهران، بنیاد فرهنگی مهدی موعود، ۱۳۸۸.
۱۲. شریفی، محسن، بررسی علل عدم موفقیت برخی از قیام های شیعی، قم، نشر زائر، ۱۳۸۹.
۱۳. صفری فروشانی، نعمت الله، رفتارشناسی امام رضا و فرقه های درون شیعی، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۹۱.
۱۴. طبرسی، احمد بن علی، احتجاج، ج ۲، چاپ اول، مشهد، نشر مرتضی، ۱۴۰۳ق.
۱۵. کاظمی پوران، محمد، قیام های شیعه در عصر عباسی، چاپ دوم، تهران، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۸۱.
۱۶. کشی، محمد بن عمر، رجال کشی، مشهد، موسسه نشر دانشگاه مشهد، ۱۴۰۹ه.ق.
۱۷. مشکور، محمد جواد، تاریخ شیعه و فرقه های اسلام تا قرن چهارم، چاپ ششم، انتشارات اشراقی، تهران، ۱۳۷۹.
۱۸. -----، فرهنگ فرق اسلامی، چاپ سوم، نشر آستان قدس رضوی، مشهد، ۱۳۷۵.
۱۹. معین، محمد، فرهنگ فارسی، ج ۲، چاپ اول، تهران، نشر بهزاد، ۱۳۸۲ش.
۲۰. مطهری، مرتضی، کلام و عرفان، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۶۹.

کتاب عربی

۲۱. آل نجف، عبدالکریم، الاحکام فی الحلال و الحرام، ج ۲، تهران، المجمع العالمی للتقريب المذاهب الاسلامی، ۱۴۲۹ق.
۲۲. ابن بابویه قمی، محمد بن علی، الخصال، قم، منشورات جامعه المدرسين فی الحزه العلمیه، ۱۴۰۳ق.
۲۳. ابن جوزی، یوسف بن قراوغلی، تذکره الخواص، قم، الشریف الرضی، ۱۳۷۶ش.
۲۴. ابن شهر آشوب، مناقب آل ابی طالب، ج ۴، قم، مطبعه العلمیه، بی تا.

۲۵. ابوالفرج اصفهانی، علی بن حسین، **مقاتل الطالبین**، احمد صفر، قم، مکتبه الحیدریه، ۱۳۸۱ش.
۲۶. ابوزهره، محمد، **الامام زید**، چاپ اول، قاهره، دارالفکرالعربی، ۱۴۲۵ق.
۲۷. ابونعیم، احمد بن عبدالله، **حلیه الولیاء و طبقات الاصفیاء**، کمال یوسف، ج ۳، قاهره، دارام القری، بی تا.
۲۸. اشعری، علی بن اسماعیل، **مقالات الاسلامیین**، ریتز هلموت، بیروت، دارالنشر فرانزشتاینر، بی تا.
۲۹. بغدادی، ابو منصور عبدالقاهر، **الفرق بین الفرق**، ترجمه محمدجواد مشکور، چاپ چهارم، تهران، اشراقی، ۱۳۶۷ش.
۳۰. بلاذری، احمد بن یحیی بن جابر، **انساب الاشراف**، ترجمه محمد حمیدالله، ج ۳، مصر، دارالمعارف، ۱۹۵۹م.
۳۱. بیاتی، صباح علی، **الفرقه الناجیه**، قم، المجمع العالمی لاهل البیت، ۱۴۲۷ق.
۳۲. خمینی، روح الله، **تهذیب الاصول**، جعفر سبحانی تبریزی، قم، نشر اسماعیلیان، ۱۳۸۲ش.
۳۳. خویی، ابوالقاسم، **معجم رجال الحدیث و تفصیل طبقات الرواه**، ج ۱۹، چاپ چهارم، قم، دفتر آیت الله العظمی خویی، ۱۳۶۸ش.
۳۴. سبحانی، جعفر، **اصول الحدیث و احکامه فی علم الدرايه**، ترجمه سیدعلی آل طیب، چاپ دوم، قم، باقیات، ۱۳۹۰ش.
۳۵. سیدبن طاووس، رضی الدین علی بن موسی بن طاووس حلی، **اقبال الاعمال**، تهران، بوستان کتاب، ۱۳۷۳ش.
۳۶. شامی، فضیلت، **تاریخ زیدیه در قرن دوم و سوم هجری**، ترجمه سید محمد ثقفی و علی اکبر مهدی پور، نشر دانشگاه شیراز، ۱۳۶۷.
۳۷. شهرستانی، محمد بن احمد، **ملل و نحل**، محمد سید گیلانی، بیروت، دارالمعرفه، بی تا.
۳۸. شوشتری، نورالله بن شریف الدین، **مجالس المومنین**، منصور جغتایی و ابراهیم عرب پور، ج ۲، مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۸۲ش.

۳۹. شیخ صدوق، ابی جعفر محمد بن علی بن الحسین قمی، کمال الدین و تمام النعمه، ترجمه منصور پهلوان، جلد دوم، چاپ پنجم، قم، انتشارات مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۶.
۴۰. -----الامالی، ترجمه احمد عابدی، بی جا، انتشارات کتابخانه اسلامی، ۱۴۳۴ق.
۴۱. شیخ مفید، محمد بن محمد بن نعمان، الارشاد، ترجمه محمدباقر ساعدی خراسانی، ج ۱، قم، اسلامی، بی تا.
۴۲. طبرسی نوری (محدث نوری)، حسین، النجم الثاقب فی احوال الامام الحجه الغائب عجل الله تعالی فرجه، ترجمه یاسین موسوی، قم، مسجد مقدس جمکران، ۱۳۷۸ش.
۴۳. طبری، محمد بن جریر، تاریخ طبری، ابوعلی محمد بن محمد البلعمی، ج ۷، بی جا، ۱۲۹۱ق.
۴۴. کاتب بن سعد، محمد، طبقات الکبری، محمد مهدی دامغانی، ج ۶، تهران، فرهنگ و اندیشه، ۱۳۷۴ش.
۴۵. کلینی، محمد بن یعقوب، روضه کافی، ترجمه حمیدرضا آذیر، قم، نشر مسرور، ۱۳۹۲ش.
۴۶. -----اصول کافی، ترجمه علی اکبر غفاری، ج ۲، چاپ چهارم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۷ق.
۴۷. مامقانی، عبدالله، تنقیح المقال فی علم الرجال، محی الدین مامقانی، قم، موسسه آل البيت، بی تا.
۴۸. مسعودی، علی بن حسین، مروج الذهب، یوسف اسعد، ج ۳، قم، موسسه دارالهجره، ۱۴۰۹ق.
۴۹. نعمانی، محمد بن ابراهیم بن جعفر کاتب، الغیبه، ترجمه غفاری، چاپ دوم، تهران، نشر صدوق، ۱۳۷۶.
۵۰. نوبختی، ابو محمد، فرق الشیعہ، ترجمه امیرحسین خنجی، نشر الکترونیک: وبگاه تاریخ ایران.
۵۱. هلالی، سلیم بن قیس، اسرار آل محمد، اسماعیل انصاری زنجان، ج ۱، قم، نشر الهادی، بی تا.
۵۲. یعقوبی، احمد بن ابی یعقوب بن واضح، تاریخ یعقوبی، ترجمه محمد ابراهیم آیتی، ج ۲، چاپ ششم، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۱.

فهرست مقالات

۵۳. انبیایی، محسن، روش برخورد امامان معصوم با مدعیان دروغین در جامعه شیعه، فصلنامه علمی-پژوهشی تاریخ اسلام، سال پانزدهم، شماره دوم، تابستان ۹۳.
۵۴. احمدی کچایی، مجید، بررسی چگونگی تعامل ائمه با جریان های غالیان از آغاز تا دوره امام صادق(علیه السلام)، فصلنامه علمی-پژوهشی تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، سال چهارم، شماره ۱۰، بهار ۹۲.
۵۵. پورسیدآقایی، مسعود و شهبازیان، محمود، واکاوی وصیت نازل شده از آسمان به حضرت محمد(صلی الله علیه و آله) و نقش آن در شناسایی مدعیان دروغین، فصلنامه علمی-ترویجی انتظار موعود، سال پانزدهم، شماره ۵۱، زمستان ۹۴.
۵۶. عرفان، امیرمحسن، سبک شناسی مواجهه امامان معصوم با مدعیان دروغین مهدویت، فصلنامه علمی-پژوهشی تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، سال ششم، شماره ۱۹، تابستان ۹۴.
۵۷. غنوی، امیر، طرح اندیشه مهدویت از سوی امام صادق(علیه السلام)، فصلنامه علمی-پژوهشی مشرق موعود، سال هشتم، شماره ۲۹، بهار ۹۳.